

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 29 november 2021

Datum GS-besluit : 11 januari 2022

Vragen nr. 124

Vervolgfragen van **dhr. J. Dessing** en **mw. J. Vastenhouw** (Forum voor Democratie) naar aanleiding van de commissie NLG van 15 oktober over boerenopvolging.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 29 november 2021 door de leden van Provinciale Staten, **dhr. J. Dessing** en **mw. J. Vastenhouw** (Forum voor Democratie), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In de commissie was Gedeputeerde Ilse Zaal van mening dat er onvoldoende boerenzonen of -dochters zijn die het (familie-)bedrijf willen overnemen. Zij stelde dat "Wij [de provincie] geen signalen krijgen dat ons beleid ontmoedigend werkt voor boeren." De sprekers die bij deze commissie aanwezig waren hadden eerder in de commissie hun frustratie laten blijken over het ontmoedigende landbouwbeleid van de provincie en de dreigende annexatie over een deel van hun landbouwgrond.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Heeft Gedeputeerde na de inspraaksessie van de heer Kemp (woordvoerder AgrActie) contact met hem opgenomen om te bezien waarom deze belangengroep toch echt een ander beeld heeft van het probleem van opvolging, namelijk overheidsbeleid?

Antwoord 1:

Voor zover wij kunnen nagaan heeft de heer Kemp niet ingesproken in een (commissie-) vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland.

Wij hebben contact met de heer Kemp en spreken binnenkort uitgebreider met AgrActie over de ontwikkelingen in de agrarische sector en het perspectief voor (jonge) agrariërs.

Vraag 2:

Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Zie antwoord op vraag 1.

Vraag 3:

Bent u bereid om alsnog met agrariërs om tafel te gaan die wel degelijk aangeven dat overheidsbeleid zoals de stikstofmaatregelen, farm to fork en overige maatregelen vanuit de EU en Den Haag het grootste probleem zijn in het geval van een gebrek aan opvolging?

Antwoord 3:

Wij zijn met organisaties en individuele agrariërs al geruime tijd in gesprek, bezoeken hen op het erf en treffen hen in bijeenkomsten en blijven dat ook doen.

Vraag 4:

Wat zijn volgens het Provinciebestuur de belangrijkste redenen voor het gebrek aan opvolging in de agrarische sector? En hoe zijn deze bevindingen tot stand gekomen?

Antwoord 4:

Een agrarisch bedrijf overnemen en een agrarisch bedrijf laten renderen vergen flink kapitaal en voldoende opbrengst. De kosten van grond, gebouwen, verduurzaming, het inspelen op maatschappelijke opgaven vergen veel van ondernemers. Kinderen van agrarische ondernemers zien een bedrijfsovername niet als vanzelfsprekend en zij onderzoeken voor hun toekomst ook andere mogelijkheden binnen en buiten de agrarische sector.

Gegevens van het CBS; informatie van belangenorganisaties en banken; gesprekken met ondernemers; publicaties van bijvoorbeeld Wageningen Economic Research en van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur bieden ons inzicht.

Vraag 5:

Is er in enig onderzoek naar de reden van het gebrek aan opvolging ooit de vraag gesteld aan belangenorganisaties voor agrariërs of overheidsmaatregelen zoals die van stikstof, farm to fork etc. de hoofdzakelijke reden zijn voor het gebrek aan opvolging?

Antwoord 5:

Wij kunnen niet garanderen dat wij een volledig overzicht hebben van onderzoeken die ooit gedaan zijn naar de redenen van bedrijfsbeëindiging in de agrarische sector. In gesprekken die wij met organisaties en agrariërs voeren, bespreken wij actuele vragen en zoeken wij gezamenlijk naar een duurzame toekomst van de agrarische sector in Noord-Holland. Daarbij komt wel naar voren dat de maatschappelijke opgaven en eisen die gesteld worden, onzekerheid geven en dat heeft invloed op het maken van bedrijfsplannen en bedrijfsovernames.

Vraag 6:

Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke belangengroepen zijn hierbij betrokken geweest?

Antwoord 6:

Zie het antwoord op vraag 5.

Vraag 7:

Hoe worden de belangengroepen waarmee gesproken wordt geselecteerd?

Antwoord 7:

Dat is een proces van wederkerigheid. De provincie benadert belangengroepen en organisaties en bedrijven en zij benaderen ook zelf de provincie om het gesprek met ons aan te gaan. In de gebiedsgerichte aanpak van de provincie treffen wij ook agrariërs op of om hun erf. Wij vinden het belangrijk om met verschillende organisaties en bedrijven vanuit de diverse sectoren van de agrofoodsector in gesprek te zijn.

Vraag 8:

U geeft in de beantwoording van onze vorige set vragen aan dat u in uw beleidsafwegingen en regels een afweging maakt waarbij het belang van de agrariërs en de impact op de bedrijfsvoering bij agrariërs ook wordt meegewogen. Kunt u aangeven welke aspecten allemaal worden meegenomen in deze afweging en vervolgens een rangschikking maken van de hoogste naar de laagste prioriteit van ieder van deze aspecten?

Antwoord 8:

In beleidsvoorbereiding en in de keukentafelgesprekken komen de belangen van agrariërs en de impact voor hun bedrijf op tafel. Het gaat dan veelal om financiële aspecten en de complexiteit van omschakelen van een bedrijf. Er is hierbij geen rangschikking.

Een goed voorbeeld van hoe wij rekening houden met de belangen van agrariërs is het stikstofbeleid in Noord-Holland: wij gaan uit van vrijwilligheid en gezamenlijke inspanningen, daarmee geven wij ruimte aan agrariërs om keuzes te maken.

Vraag 9:

Zou de Gedeputeerde zich hard willen maken voor het verlichten of behoeden van meer regelgeving voor agrariërs? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9:

Nee, de meeste regelgeving waar agrariërs mee te maken hebben komt voort uit Europese en nationale doelen. Het verlichten van regelgeving voor agrariërs is geen doel op zich. Wel volgen wij de rapporten, die verschenen zijn in het kader van het toekomstige regeerakkoord, op de voet om te borgen dat de agrarische sector in Noord-Holland mogelijkheden van bestaan kan houden. Met de Uitvoeringsagenda economie en met de Uitvoeringsagenda van de Voedselvisie werken wij met partners aan een sterke en duurzame agrosector met onder meer nieuwe verdienmodellen.